

ÖREBRO
LÄNS
MUSEUM

Örebro läns museum

Årsberättelse

2017

Föredragen för AU 9 februari

Beslutad av styrelsen 2018-03-09

Årsberättelse 2017

Årsberättelsen är en redogörelse för museets verksamhet 2017. Det arbete som har bedrivits har skett med styrning från verksamhetsplanen. I den redovisas de mål och aktiviteter som gällt för 2017 års verksamhet. Samtidigt har det funnits ett manöverutrymme att hantera frågor och insatser som dykt upp med kortare varsel. Verksamhetsplanen har reviderats kontinuerligt under året genom beslut av styrelsen. Mindre avvikelser från verksamhetsplanen har beslutats av museichefen.

Museichefens förord

Även året 2017 har varit ännu ett arbetsintensivt, men roligt och framgångsrikt år. Vi har lyckats med det mesta vi planerat för och vi har klarat att hantera tillkommande aktiviteter under året. Året har inneburit fortsatt utveckling genom ett flertal insatser, som har lett till påtagliga och väl synliga förändringar för såväl personal som besökare.

Fokus har fortsatt varit att för såväl besökare som oss själva visa att vi har förmågan att utvecklas, är kreativa och samhällsrelevanta. Utställningsverksamheten har åter fått en mycket fin recension, samverkan med metallsökarentusiaster om arkeologisk kunskapsuppbyggnad är en omtalad pionjärinsats och vårt engagemang i debatten kring utrivningen av dammar har välkomnats.

Museets utställningssalar disponeras fr.o.m. sommaren inte bara på ett nytt sätt, vi har öppnat alla salar. Vi har etablerat oss på Örebro slott genom en utställning med slottshistoriska modeller. Vi har haft många fler besökare: totalt 97 631, varav 45590 på Engelbrektsgatan 3. Vi har byggt vidare på vår hemsida. Primus med Digitalt museum har fortsatt haft många sökningar.

Vi har smidigt genomfört organisationsförändringen – Publikenheten och Kunskapsenheten. En ny chef för Publikenheten har tillträtt. De nya funktionerna kommunikationschef och ekonomichef (båda deltid) har inneburit ett lyft för dessa verksamheter. Vi har fortsatt att introducera nya arbetssätt samt arbetat vidare med riktlinjer och manualer. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har fått en nystart. Vi har introducerat ett nytt intranät för museets personal. Vi inte fått HR-stödet från regionen att riktigt börja fungera. Arbetet med kompetensplanen med delfinansiering från Trygghetsrådet har pågått.

Vi har en styrmodell (inkl. årscykel) som vi har arbetat efter under 2017 och bl.a. har vi tagit fram och förankrat en treårsplan hos personal och styrelse. Den under senhösten aviserade totalreoveringen av länsmuseumbyggnaden har dock ointetgjort detta planmässiga arbete. Treårsplanen blev mer eller mindre irrelevant och verksamhetsplaneringen för 2018 fick göras om under årets två sista månader. Arbetet med ett strategiskt och planmässigt tänkande både för museet som helhet och för enskilda delarna har dock kunnat tas tillvara i delar. Vi arbetar nu efter en plan för våren 2018 (en VP 2018 beslutas av styrelsen i mars 2018 och inte i december 2017 som planerat) och under våren 2018 tas en plan fram den tid museet kommer vara stängt.

Satsningen på den arkeologiska verksamheten har gett såväl ny kunskap som rönt ett stort publikt intresse samt varit nyskapande genom samverkan med metallsökaranvändare.

Kontakter och samverkan med länsstyrelse, kommuner, företag, civilsamhälle m.fl. fungerar väl. Efterfrågan på vårt deltagande på olika sätt är dock betydligt större än vi kan möta. Samverkan med andra kulturinstitutioner i länet är god. Intresset för att träffa och bjuda in såväl museichef och medarbetare är stort.

Den nya pedagogiska inriktningen för Gråbo, i samförstånd med Karlskoga kommun, har kommit igång – från dagligt öppethållande till pedagogik för skolan och samverkan med föreningar.

Kommunikationsverksamheten har börjat fungera bra och ge resultat i synlighet och fler besökare. Vi har återkommande syns i media. Medias rapportering har handlat om vad vi gör och vill åstadkomma. Vi har också fått positiva återkopplingar från våra besökare.

Vi har kommit igång med att bredda vår finansieringsbas genom samverkan med länsstyrelse, forskningsfinansiärer och andra finansiärer. Den byggnadsantikvariska verksamheten har gått bra och dragit in så många uppdrag att vi fått ta in visstidsanställd personal.

På Engelbrektsgatan genomförde Regionservice fastigheter reparationer av tak såväl som av två fuktskadade rum. Trots detta läckte det in i en sal under sommarens OpenArt. Den 20 oktober fick vi besked om att fastighetsägaren planerar för en totalrenovering. Det var mycket glädjande, men innebar att vi hastigt fick ta beslut om att lägga två pågående utställningsproduktioner på is. Detta i avvaktan på att vi kan flytta in igen. Vidare fick vi som en konsekvens av detta ta beslut om att stänga museet från slutet av maj 2018. Med anledning av renoveringen har personal under hösten omprioriterats från utställningsverksamhet till att ta fram behovsunderlag. En projektledare på deltid har rekryterats för att hålla samman alla aktiviteter som renovering, standardhöjningar, flyttar etc. kräver.

Under året hade en plan för utställningsverksamheten fram t.o.m. 2019 tagits fram, men med anledning av ovan fick vi planera om. Planen gäller nu våren 2018 på Engelbrektsgatan 3 samt i hyrda lokaler på Örebro slott från augusti 2018.

Vi har i samverkan med vår fastighetsägare och arkitekt och länsstyrelse fått fram förslag till effektivare användning och ökad synlighet för läns museibygnaden. Förslagen behandlar såväl exteriör som interiör. Arbetet med detta fortsätter 2018.

Restaurangen har sagts upp i juni (alltså innan beskedet om renovering) och avslutat sin verksamhet till nyåret 2018. Ägaren hävdar besittningsrätt och frågan om ekonomisk kompensation har inte lösts.

Delar av styrelsen har fortsatt varit adjungerad. Översyner av Karl-Axel Pehrsons stiftelse och Stiftelsen Örebro läns tekniska museum samt av Greta Hamiltons fond har diskuterats.

Vi har haft utställningar, program och pedagogiska insatser som riktat sig till många olika målgrupper. Den pedagogiska verksamheten har växt genom tillfällig resursförstärkning. Inte minst har skola och familjer hittat tillbaka till oss. Bara vid våra vanliga anläggningar har besöken ökat med 34 procent och med slottet och OpenArt Kids inräknade har vi mer än dubblat besöken av barn och unga.

Den här redovisade verksamheten har genomfört med 29,02 årsverken varav 17,97 kvinnor och 11,05 män. Av dessa har 19,69 årsverken varit heltidsanställda och 7,75 årsverken deltidanställda.

Vi har 2017 bedrivit en verksamhet som tydligt leder mot och kan redovisas mot utvecklingsmålen i kulturplanen.

Birgitta Johansen Landsantikvarie/länsmuseichef

Förutsättningar

Under våren 2017 pågick diskussioner med fastighetsägaren om behovet av renovering och planering för en sådan. Den 20 oktober fick vi så besked att Engelbrektsgatan 3 nu ska ges en välbehövlig och efterlängtdad renovering. Trots avsevärda insatser för att säkra taken våren 2017 regnade det åter in i augusti i OpenArt-utställningen och senast i januari 2018 hände det igen. Och att täta taken är bara en del av de omfattande renoveringsbehoven. Fastighetsägarens besked ledde till att vi blev tvungna tänka om både på kortare och längre sikt. Att bedriva verksamhet i lokalerna under en så omfattande renovering bedömdes vara omöjligt. Fastighetsägaren menade också att ett tomt hus kunde renoveras snabbare och mer kostnadseffektivt. Efter att vi vid ett extrainsatt styrelsemöte fått i uppdrag att: arbeta för en flytt av konstsamlingen, en inglasning av innergården och en höjning av säkerhetsklassningen togs en ny verksamhetsplan för 2018 fram. Som en konsekvens av renoveringen fick beslut hastigt tas om att lägga två egenproducerade långtidsutställningar på is och att stänga museet från den 28 maj. Genom beslutet att skjuta på två utställningar kunde personal frigöras för att ta fram nödvändiga underlag rörande lokalerna. Det är underlag som fastighetsägaren behöver för att kunna anpassa lokalerna till museets behov.

Under 2017 har Örebro läns museums utvecklingsarbete fortsatt. Syftet har varit att bibehålla en ekonomi i balans, börja bredda finansieringen, synas mer och mer positivt, att skapa en mer sammanhållen, flexibel och projektorienterad organisation samt att museets personal ska ha rätt kompetenser för sitt uppdrag.

Inför 2017 räknade Region Örebro län upp regionbidraget med 2,1 %. MC kolla inför 2018

Styrelsens beslut att museet får disponera överskottet från 2015 har gett museet möjlighet att arbeta med två nya egenproducerade utställningar som skulle öppnats våren och sommaren 2018. Nu är planen istället att de istället ska öppnas i samband med invigningen efter genomförd renoveringen.

Förnyelsearbetet har fortgått under 2017. I samarbete med Trygghetsrådet/TRS genomförs ett projekt för verksamhets- och kompetensutveckling. Vi arbetar utifrån en kompetensplan som tagits fram med medverkan av all personal. Den ska vara genomförd hösten 2018 med början januari 2017 och med visst ekonomiskt stöd från TRS.

Arbete med att ta fram riktlinjer och manualer har fortsatt. Vi har fortsatt arbeta för att utveckla samverkan och information samt gjort en nystart av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett nytt intranät har lagts upp under 2017 för att tas i bruk av alla i personalen vid ingången av 2018. Samverkan mellan olika personalgrupper i samband med utställningsproduktioner kan lyftas fram.

Arbete med att bredda museets finansiering har inletts. Vi har tagit betalt av skolorna för den pedagogiska verksamheten i anslutning till en inhyrd utställning. Vidare har insatser gjort för att initiera och finansiera forskning om länets förhistoria. Vi kom långt i en ansökan om LEADER-medel, men valde av olika skäl att avbryta och har istället fått medel från länsstyrelsen, ABF och olika kommuner inom regionen. Rädda barnen och Röda korset har i samverkan med museet fått TIA-medel från länsstyrelsen för att översätta texter till museets utställningar till flera språk som talas av nyanlända. Ett av utställningsprojekten på slottet bygger på sponsorsmedverkan.

En person har sagts upp, två personer har gått till nya anställningar och en person har gått i pension. En enhetschef och en kommunikationschef resp. en ekonomichef på deltid har tillträtt. En ny läns-hemslöjds-konsulent har rekryterats. Tillfällig personal har rekryterats i högre grad än tidigare år för OpenArt, pedagogik och kulturmiljö. Nyrekrytering av tre tjänster med anledning av pensionsavgångar och vakanta tjänster inleddes 2017. Två av dessa fick avbrytas då receptionspersonal kommer behövas i lägre grad under Engelbrektsgatans renovering. Den tredje tjänsten som utställningsproducent tillsätts under våren 2018.

De långsiktiga teman (se nedan) som ska influera såväl publika aktiviteter som insamling fungerar inspirerande och som prioriteringsgrund. Vår långtidsutställning *Jag tror jag vet* från 2016 har utvecklats till ett nav kring vilket vi kan bygga nya utställningar och välja inlånade. Vi arbetar aktivt med våra samlingar och flera tillfälliga utställningsproduktioner med dessa som utgångspunkt har visats eller kommer visas våren 2018. Ett konstråd har inrättats och haft två möten.

Kommunikationsverksamheten har fått en nystart och vi har sett att vår marknadsföring inte minst i sociala medier börjat fungera.

Särskilda satsningar 2017

Länsmuseet har påbörjat en etablering av utställningsverksamhet på Örebro slott. Vi har dels gjort en enklare slottshistorisk utställning med utgångspunkt i modeller i det SV-tornet, dels påbörjat planeringen av nya utställningar i såväl Vasasalen som SÖ-tornet. En av utställningsidéerna utvecklas i samarbete med Galleri Örsta och bygger på sponsorsmedverkan. Enligt Örebrokompaniet har minst hälften av besökarna till Turistbyrån tagit trappan en våning upp för att se utställningen. Det är häpnadsväckande många personer – minst 45 000. Av dessa är 8178 personer som deltagit i guidningar av slottet (med start i utställningen) och av dessa var 1866 barn. Detta torde bekräfta möjligheterna att dra en stor publik av olika åldrar även i framtiden.

År 2017 var ett OpenArt-år. Vi valde att göra en storsatsning på medverkan och i åtta av tio utställningssalar och på innergården visades konstnärer som ingick i OpenArt. Vi satsade dessutom mer resurser på ökat värdskap och städning. Många av de besökare som vill ha någon att fråga och tala med verken om fick det genom de värdar med konstkompetens som rekryterats. Besökarnas respons har varit mycket positiv.

År 2017 var ett år då museet åter öppnade alla utställningssalar för publik i samband med OpenArt. Det krävde insatser för att tömma de lokaler som använts som förråd samt insatser från fastighetsägaren för att göra lokalerna publikt användbara. Vidare har vi sagt upp restaurangen, bl.a. med anledning av att vår utställningsverksamhet fick behov av lokaler (för hantering av vandringsutställningar, förvaring av emballage) som disponerats av restaurangen när salarna öppnades för publik igen.

År 2017 var också ett år då vi satsade på utställningar och programverksamheter rörande svensk identitet, mänskliga rättigheter och nationella minoriteter. Vi visade konstutställningar på samiskt och sverigefinskt tema och hade en avslutande konferens om projektet Krämarstan (resandefolket). Det sverigefinska temat var aktuellt inte minst med anledning av Finlands firande av 100 år som självständig nation. Vi arbetade med det i samverkan med ArkivCentrum och med särskilt finansiellt bidrag från Region Örebro län och Örebro kommun.

Fr.o.m. år 2017 har vi åter en arkeolog på heltid. Det har gjort att vi har kunnat göra nya satsningar i samverkan med andra aktörer. Framhållas kan försöksverksamheten med metallsökaramatörer i samarbete med länsstyrelsen. Tre platser har undersökts med intressanta resultat som vi kommer kunna använda i vår planerade forntidsutställning. Intresset från publik och media har varit stort.

År 2017 har vi också gett oss in i debatten om rivningen av dammar. Vi har haft två konferenser, skrivit en debattartikel, ett remissvar och framfört vår syn i ett SVT-reportage.

Genom det digitala verktyget "Touch and tell" har vi förbättrat våra kunskaper om besökarna och hur de uppfattar museet.

Internt har vi satsat på att förbättra arbetsmiljön – såväl fysiskt, som organisatoriskt och socialt. Vi har fått såväl lösningar på såväl kort (byta av golv i kopiator och sammanträdesrum) som lång sikt på Engelbrektsgatan 3 (totalrenovering) där medarbetare blivit sjuka eller känt av emissioner. Vi har förbättrat belysningen i arbetsrummen på Kaserngården 6. Vi har en fungerande styrmodell. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har återupptagits. Personalen har utbildats i hjärt- och lungräddning, hot- och säkerhet m.m. Arbete med brand och utrymningsvägar har pågått. En konsult har börjat ett arbete med hela personalen rörande frågor om hur samverkar och samtalar.

Övergripande frågor

Länsstyrelsen i Dalarna har tillsyn över Stiftelsen Örebro läns museum. Länsstyrelsen godkänner inte styrelsens sammansättning efter de förändringar som genomfördes 1990/92. Anledningen är att skriftlig dokumentation av stiftarnas överenskommelse saknas hos såväl länsstyrelsen som museet och har möjligen aldrig upprättats. Delar av styrelsen har fortsatt varit adjungerad under 2017. I sak påverkas inte styrelsearbetet, men en lösning måste givetvis komma till stånd. Ett arbete med att belysa stiftelsens juridiska grunder och frågan om förändringarna av stadgarna är förenliga med stiftelseurkunden har pågått med stöd av Region Örebro län.

Museets utvecklingsmål i den regionala kulturplanen för 2016-2019

Målen har numrerats för att kunna relateras till aktiviteterna som följer nedan.

1. Barn och unga.

A. Örebro läns museum kommer att fortsätta det påbörjade arbetet med att utveckla utställningar och pedagogisk verksamhet för att ge barn en rik museiupplevelse.

Museet har 2017 haft två långtidsutställningar som riktar sig inte minst till ungdomar. Planeringen för en forntidsutställning som ska rikta sig till målgruppen barn i skola/familj, ålder upp till 10-13 år, har pågått men parkerats med anledning av renoveringen. Vi har haft en inhyrd utställning från Forum för levande historia om mänskliga rättigheter samt haft en anslutande konstutställning med egna samlingar. I samband med vissa helger och på loven har vi haft välbesökta aktiviteter för barn. Vi har haft omfattande pedagogisk verksamhet riktad mot barn.

Vi har varit en av aktörerna i OpenArt Kids med 3361 besök av barn och familjer med barn. Alla besök av denna kategori sammantaget på alla våra besöksmål har varit 14914, vilket innebär en ökning med 98 procent. I samband med vissa helger och på loven har vi haft välbesökta aktiviteter för barn. Vi har haft pedagogisk verksamhet riktad mot barn. Om man räknar bort att det varit ett OpenArt år och även räknar bort utställningen på slottet så har i alla fall besöken på våra ursprungliga besöksmål ökat från 7545 till 10130, alltså med 34 procent.

B. Den pedagogiska verksamheten för förskolor och skolor hos Örebro läns museum ska vidareutvecklas. Dialog och samverkan med lärare och elever i länet är en viktig del i arbetet.

Vi har fortsatt vår satsning på skolan vilket gett resultat. De ökningarna som redovisas handlar inte minst om att vi nått ut till skolorna och erbjuder för dem intressant verksamhet. Under året har fyra nya pedagogiska program utarbetats och ett påbörjats. Vi har varit representerade i arbetsgruppen för Open Art Kids 2017 samt i ett nätverk för historielärare/historieläraryrket på Örebro universitet.

Den pedagogiska inriktningen för Gråbo har inneburit att flera skolklasser har tagit del av miljöerna och diskuterat teman som hållbarhet, samhällsbyggnad, samhällsekonomi och historia. Gråbos miljöer har fungerat väldigt bra för ämnesövergripande dagar för skolan för barn i årskurs 3, 5 och 8.

2. Kultur för alla – IVd,

A. Ett mångfaldsperspektiv ska genomsyra Örebro läns museums hela verksamhet. Främlingsfientlighet ska motverkas och demokrati främjas. Museet ska arbeta för social och kulturell hållbarhet och stärka ställningen som en mötesplats för alla medborgare. HBTQ- och livsåskådningsfrågor ska lyftas fram i den publika verksamheten.

Vi har haft på utställningar och programverksamheter rörande svensk identitet, mänskliga rättigheter och nationella minoriteter. Vi har haft konstutställningar på samiskt (Tomas Colbengtson/Saivo) och sverigefinskt tema (Rita Pyy/Jag gråterskan och Agnes Thor/Finland finns inom mig) och en

avslutande konferens om projektet *Krämarstan* (resandefolket). Långtidsutställningen *Jag tror jag vet* fungerar som en nod kring vilken vi kan göra (*Innanför och utanför* och *Finland finns inom mig*) och ta in (*Jag gråterskan och Alla människor* från Forum för levande historia) utställningar på dessa teman.

3. Samverkan över gränser

A. Örebro läns museum ska öka samverkan med andra kulturinstitutioner i länet.

Under året har vi fortsatt att genom möten, workshops, överenskommelser, deltagande i gemensamma debattartiklar, utställningar m.m. förnya och öka vår samverkan med offentliga kulturinstitutioner, föreningar och företag inom kulturområdet. Vi har lånat ut Vasa-salen på slottet till Länsteatern för deras föreställning *Klassfesten*. Vi har varit en av aktörerna i tältprojektet (nedlagt p.g.a. utebliven finansiering). Vi har i samverkan med länsstyrelsen genomfört ett kunskaphöjande projekt – en försöksverksamhet med metallsökaranvändare.

B. Örebro läns museum ska arbeta för att öka andra aktörers kompetens att bevara och använda kulturarvet.

Vi har engagerat oss i frågan om utrivning av dammar. Vi har löpande rådgivning inom kulturmiljöarbetet och konsulentverksamheterna. Vi har byggnadsantikvarisk uppdragsverksamhet som arbetar med dokumentationer. Besökarna har kunnat följa arbetet med mögelsangreppet på innertaken på Siggebohyttans bergsmansgård och ställa frågor direkt till konservatorn och övriga medarbetare.

Vi har varit engagerade i det finska Aaltouniversitetets studieresa för arkitekturstudenter till Nora med omnejd. Målsättningen är att bidra förståelse för landsbygdens sociala och miljömässiga tillstånd och utmaningar, hur samspelet mellan varumärkesbyggande, infrastruktur med historiska rötter och naturresurser kan utvecklas. Resultatet av samarbetet har visats i Nedre Galleriet i en utställning av analysarbetet i form av kartor och planer år 2018 – *Countryside+*.

Museet har startat planeringen för en ansökan till LEADER Mellansjöländet rörande berätta och besöka. Detta som en förberedelse för en tjänst som kulturarvskonsulent.

Vi börjat planera för en utställning om kvinnligt idrottande med Örebro läns idrottshistoriska sällskap. På grund av renoveringen har museet fått dra sig ur detta projekt.

Museets förmåga att inom ramen för befintlig offentlig finansiering stötta andra aktörer är dock i dagsläget begränsad.

C. Örebro läns museum kommer att ha en ökad och breddad samverkan med civilsamhället.

Vår kontinuerliga samverkan med civilsamhället sker av olika anledningar – för att skapa föreläsningar, visningar, seminarier, debatter, samtalsaktiviteter, utställningar m.m. Vi har "Torget" där våra samverkanspartners kan visa egna utställningar.

Signe Lundholm, bilder från minnen av gamla Örebro, är ett förslag som inkommit från allmänheten. *Finland inom mig* bygger på intervjuer av sverigefinnar och har tillkommit i dialog med sverigefinska föreningar och personer. *Mitt val, allas konst* – bygger på att personer från alla länets tolv kommuner inbjudits att välja ett verk ur vår konstsamling och att reflektera kring varför man valt verket, vad man ser i det.

Vi har vidare engagerat oss i frågor som berör länsbor utanför staden Örebro. Vi har samarbetat med hembygdsförbundet kring rivningen av dammar genom artiklar och konferenser. Vi har fått många positiva kommentarer från länsbor med anledning av detta. Vi samarbetar på olika sätt med vår vänförening. Vi har deltagit med föredrag och gått på möten hos i princip alla föreningar som bett oss komma. Vi har fortsatt arbetet med en utställning som bygger på intervjuer med länsbor som underlag för en utställning 2018.

4. Bevara, använda och utveckla kulturarvet

A. Örebro läns museum övergripande mål är att bevara, använda och utveckla kulturarvet. En översyn av museets föremålssamling kommer att genomföras och digitaliseringen fortsätta.

Vi har under året fortsatt samlingsarbetet. Översynen inklusive anpassning av lokalerna till vissa föremålskategoriers behov har pågått. Grafikskåpen har flyttats från Engelbrektsgatan till Länsarvet. Med anledning av renoveringen har vi beslutat oss för att vi ska försöka flytta hela eller merparten av konstsamlingen till Länsarvet med början 2018.

Vi har beslutat riktlinjer för insamlingsverksamheterna av konst respektive av kulturhistoria. Vi har fortsatt arbetet med att utveckla konstsamlingarna genom inköp. Vi har planerat för fortsatt digitaliseringsverksamhet. Vi har haft 335 330 sökningar på våra samlingar i Digitalt museum. Vi har publicerat en utställning med en äldre, lokal konstnär, Frans Timén, på Digitalt museum.

B. Samlingarna ska i högre grad nyttjas i den publika verksamheten.

Vi har sedan tidigare två långtidsutställningar som utgår från och använder våra samlingar - *Jag tror jag vet* och *Vi blir Örebro*. Utställningen *Innanför och utanför* bygger på våra konstsamlingar. Vi har låtit slöjdare inspireras av våra samlingar till en utställning med våra samlingar och deras nytillverkade alster – *Omslöjd*. Vi har låtit personer från länets tolv kommuner botanisera i vår konstsamling i utställningen *Mitt val, allas konst*.

Under 2017 har arbetet med ytterligare två egna långtidsutställningar som utgår från museets samlingar fortgått. En utställning har forntidsinriktning och den andra är en konst- och kulturhistorisk utställning *Ålgens folk*. De har skjutits fram i tid med anledning av renoveringen. Förberedelserna för en utställning som ska öppna våren 2018 – *Rött* – med föremål och konst ur egna samlingar har pågått. Förberedelser för ytterligare en utställning som visas våren 2018 – *Igen äger tiden* – där studenterna vid Kungl. konsthögskolan i Stockholm utforskat våra föremålssamlingar och arkiv har pågått.

Vi fortsätter därmed med att ytterligare bättra på måluppfyllnaden.

Aktiviteter 2017

Samlingar

Det löpande arbetet med samlingarna som utlån m.m. har bedrivits på samma nivå som tidigare år. Arbetet med utställningar som bygger på museets egna samlingar, har inneburit ett omfattande arbete med att söka efter och hantera föremål. Riktlinjer för insamling av konst respektive kulturhistoria har beslutats. Vi har tagit emot forskarförfrågningar samt visat samlingarna för ett begränsat antal relevanta grupper.

Arbetet med den föremåls- och bilddatabasen Primus har fortsatt. Användningen/intresset för av söka våra föremål och bilder på Digitalt Museum ligger högre än 2016. Under året gjordes 335 330 antal sökningar. I kommentarsfälten till våra poster har inkommit ca 364 kommentarer från våra användare t.ex. upphovsmän till bilder och annan kontakt med tredje man. Detta fyller på våra kunskaper om bilderna, samt genererar rättningar. På *Digitalt Museum* har vi nu lagt upp sex utställningar med drygt 250 objekt. Utställningen med konstnären Frans Timéns verk har finansierats genom gåvan från museets vänförening liksom reoveringen av mattan "Staden" av Carl Malmsten.

Vi har registrerat böcker och tidskrifter som samlats på hög under senare år. Översynen och revideringen av våra utlån och depositioner har pågått men försenats genom en långtidssjukskrivning (ej arbetsrelaterad). Flytt av delar av konstsamlingen, grafik och teckningar, har genomförts. Ett nytt avtal rörande skadedjursbekämpning har tagits fram.

Arbetet inom Magasinsprojektet har fortsatt med uppordning, sortering och omstrukturering av föremålssamlingarna har fortgått under året. Samlingskategorier har flyttats om, tätpackats i vissa fall och sorterats och lagts tillbaka på rätt plats efter en tid i utställning eller efter externa utlån. Under hösten har också förberedelser påbörjats för beredning av plats inför stängningen av utställningarna på Engelbrektsgatan och flytten av konstmagasinet 2018. Diskussioner har förts med entreprenör om klimatstyrning av magasin för arkeologiskt järn och bildarkivet, men på grund av kostnaden har en lösning för klimatstyrning av dessa magasin inte genomförts.

Utställningsverksamhetens användning av samlingarna har inneburit mycket arbete med packning, transporter och uppackning/magasinerings. Delar av den tidigare KAP-utställningen *Fågel, fisk* har hängts i Hörsalen och övriga verk magasineras. Vi har ställt ut föremål med koppling till vår utställning *Jag tror jag vet* på Stadra teater i samband med deras uppsättning *Arabia felix*.

Nyförvärv till samlingarna

Riktlinjer för insamling av såväl konst som kulturhistoria har färdigställts och beslutats. Ett konstråd har inrättats och haft två möten.

ÖLM har för medel från Greta Hamiltons fond köpt följande konstverk som införlivats med konstsamlingen: fem verk av Tomas Colbengtson och ett verk vardera av Alexander Creutz, Maria Jokitalo, Nikolai Alfvén, Gunilla Dovsten och Roine Magnusson.

Nyförvärv av föremål har varit 0 under året.

7 fotografier av tapeter från Mårsta gård, Hardemo socken. Gåva från Bengt Sahlberg,

Fotoalbum från sjuksköterskeutbildningen i Örebro 1942-1945, tidigare ägt av Vera Högdén. Gåva från Gunilla Överby, Uppsala.

Tilläggsleverans till tidigare inlämnat material från Gunder Wennerström:

Filmen Eric Wennerström visar traditioner vid Brevens bruk (DVD)

Ljudspår:

Brevens Hornmusikkår spelar vid Gösta källa, Hjortkvarns kyrka, Brevenssextetten 1971

Folke Lindberg talar om Göstas källa

Sång tillägnad Brevens Hornmusik 1963

Aftonsången i Brevens kyrka 1964

Skiva inspelad på Sieverts musikhandel i Örebro 25 feb. 1939. Lennart Johanssons orkester spelar.

Intervju med kamrer Hugo Mossberg 1954

Tyko och Thomas Carlsson och Samuel Carlesson berättar minnen från Hjortkvarn. Inspelad 1957.

Intervju med Simon Karlsson 1958

Brevens Hornmusikkårs jubileumskonsert 1980

Brevens Hornmusikkårs höstkonsert 1978

Tilläggsleverans till tidigare deposition, böcker, skrifter som tillhört August Mattsson. Deposition från Hallsbergs hembygdsförening.

39 accessionsnummer för bilder har delats ut under året, de flesta tjänstebilder.

Bernadotte-porträttet har hängts upp på slottet i Vasasalen inför införlivande i en kommande utställning.

Publik verksamhet

Utställningar

Även år 2017 har inneburit flera genomgripande förändringar på Engelbrektskatan 3. De två stängda salarna Tesch och Eugen öppnades i samband med OpenArt. Restaurangen har sagts upp då museet behöver mer utställningsutrymme, men inte minst mer utrymme för att kunna hantera upp- och nedpackning av korttidsutställningar och inhyrda utställningar. Vi har i samverkan med fastighetsägaren börjat se över entré och reception samt ett café (som ersättning för restaurangen).

Genom det digitala verktyget *Touch and tell* har vi fått mer kunskaper om besökarna och deras upplevelser av sitt besök. Speciellt har vi fått information från vilka länder vi har mest besök utanför Sverige samt omdömen av besökarnas besök. Totalt besvarade 5964 personer frågorna i Touch & tell mellan mars till december 2017. Av dessa har museet fått ett genomsnittligt betyg på 8,4 på en 10 grader skala. 70 % av besökarna var mycket nöjda med besöket, 19 % nöjda, 3 % missnöjda och 8 % mycket missnöjda. Merparten av museets besökare genomsnittligt över året (60 %) kom från Örebro kommun. Den största gruppen internationella besökare kom över året från Tyskland (17 %) följt av England och Nederländerna (13 respektive 12 %). Under sommarmånaderna ökade även de norska besökarna. Museet har en stor andel återkommande besökare. Hela 65 procent av alla tillfrågade hade varit på museet en eller flera gånger på museet det senaste året.

Museet har under 2017 monterat ned en långtidsutställning *Fågel, fisk eller mittemellan* och flyttat delar av Karl-Axel Perssons utställning till Hörsalen. Två långtidsutställningar *Jag tror jag vet*, *Vi blir Örebro* och *Klenodkammaren* finns fortsatt kvar i museet. En långtidsinrättning har installerats på Örebro slott – *Slottshistoriska modeller*. Under året har museet visat tretton tillfälliga utställningar varav sex egenproducerad. På Torget har visats fem utställningar varav en samproduktion med Aalto Universitetet i Finland.

Med utgångspunkt i temat gemenskaper och vem som får vara med har vi dels gjort en utställning *Innanför och utanför* med egna samlingar, dels lånat in en utställning från Forum för levande historia *Alla människor*, om mänskliga rättigheter.

Till temat räknas även de tre konstutställningar om minoriteter – samer och sverigefinnar – som vi visat. De är Tomas Colbengtson/*Saivo*, Rita Pyy/*Jag gråterskan* och Agnes Thor/*Finland inom mig*. De två sistnämnda med särskild finansiering från Region Örebro län och Örebro kommun och med anledning av Finland 100 år som självständig nation. Fotoutställningen med Agnes Thor är en beställning som museet gjort. I samarbete med ArkivCentrum har sverigefinnar från olika generationer intervjuats om minnen av och associationer till Finland. Fotografen har därefter med detta material som inspiration fritt arbetat vidare med sina konstnärliga tolkningar.

Temat hållbarhet/konsumtion fortsatt med den inlånade utställningen *Koll på kläder* från Sörmlands museum. Utställningens pedagogiska utgångspunkter gjorde den populär bland skolorna. Även utställningen *Omslöjd*, där slöjdare låtit sig inspirera till nya verk av föremål våra slöjdekonsulenter valt ur samlingarna, har ett sådant anslag.

Ett par utställning har särskilt haft syftet att pröva att sänka trösklarna till museet och till konsten. *Mitt val, allas konst* byggde på att en mycket blandad skara personer från länets alla tolv kommuner, valde ett verk ur vår konsamling. Verken ställdes ut tillsammans med intervjuer av personerna om varför de valt verket och vad det betydde för dem. *Signe Lundholm*, kom in som ett förslag från allmänheten. Hon är en mer än 90 år gammal en örebrokonstnär som målat sina minnen av ett Örebro som inte finns längre.

Vi har inom ramen för projekt *I telefonen finns hela människan* medverkat till en mindre utställning i Nora konsthall med intervjupersonerna från vårt län. Den har under sommaren visat på Siggebohyttan. Detta inför att den stora utställningen kommer till läns museet våren 2018.

En utställning, som bygger på befintliga modeller av slottet, har byggts i Örebro slotts SV-torn. Detta är ett led i en etablering av utställningsverksamhet på slottet. Utställningen har använts vid guidningarna i slottet (8178 besökare varav 1866 barn) och besökts av minst hälften av besökarna till turistbyrån (45000 besökare i utställningen).

I samarbete med Galleri Odensbacken har vi visat den samiske konstnären Tomas Colbengtson/*Saivo*. Rektorn för Örebro konstskola har kurerat en utställning med *Signe Lundholms* bilder av nu försvunna miljöer i Örebro. I samverkan med Örebro kommun har vi gjort en storsatsning på OpenArt genom att visa konstnärer som deltog i biennalen i sju av tio salar. Fokus var konstnärer från Japan och Latinamerika. Samverkan med Galleri Örsta har pågått genom förberedelser för en konstutställning i Örebro slotts SÖ-torn. Den kommande utställningen på temat stad-land har delfinansiering från några av länets kommuner. Utställningen i slottet är i samverkan med

Örebrokompaniet och Statens Fastighetsverk. Sammanfattningsvis har vi en återkommande och givande samverkan kring utställningar med andra verksamheter i länet.

Samtidigt har det inte varit problemfritt. Problemen med länsmuseumbyggnaden har fortsatt trots fastighetsägarens idoga arbete med taken. Den 20 oktober fick länsmuseum av fastighetsägaren beskedet att fastigheten ska totalrenoveras. Museet har efter detta besked hastigt fått ta beslutet att stänga och flytta ut med början sommaren 2018.

Programverksamhet

Länsmuseum har under hela året haft en omfattande programverksamhet med föreläsningar, visningar, workshops, exkursioner m.m. förlagda främst på onsdagskvällar och helger. OpenArt Kids inte inräknat har 106 programpunkter genomförts. Räknas OpenArt kids in gjordes totalt 209 programpunkter.

Programverksamheten har samarbetat med gallerister och professionella utövare inom kultursektorn, föreningslivet och ideella sektorn, organisationer, Örebro kommun, m.fl. för att kunna säkerställa bredd och innehåll i verksamheten. Vi har eftersträvat en bredd i verksamheten för att nå så breda målgrupper som möjligt. Vi har vidare arbetat för att tydligare knyta programverksamheten till våra pågående utställningar och andra verksamheter. Några exempel är att det hölls tre föreläsningar på samiskt tema under tiden *Saivo* med Tomas Colbengtson visades. Och under hösten höll konstprofessorn Jeff Werner en föreläsning om när svensken blev blond och blåögd med koppling till teman i *Alla människor* och *Innanför och utanför*.

Vi har haft programverksamheter riktade till barn. Vi har arrangerat sex barnlördagar med fokus på t.ex. forntid, påsk- och julpyssel, slöjd.

Sportlovsaktiviteter med bildjakt, skaparverkstad och utklädningshörna med sammanlagt 1417 besökare.

Höstlovsaktiviteter – i samband med Örebro kommuns satsning "Spökstaden" genomförde ett tiotal medarbetare (plus lika många barn) två spökvandringar i magasinen på Kaserngården 6 och skaparverkstan var öppen för masktillverkning. Eventet besöktes sammanlagt av 688 besökare.

Jullovsaktiviteter – under ett par helger innan jul och i mellandagarna har Skaparverkstaden stått öppen för familjer med barn att komma och göra juldekorationer. Totalt besöktes eventet av ca 178 barn. Totalt genomförde 116 personer en tomtejakt som var specialarrangerad under jullovet. Som handledare anställdes flera av de ungdomar som sommarjobbat som slöjdare under feriepraktikslöjd.

Pedagogik

Under året har det hållits 71 skolvisningar i museets utställningar, dessutom har 6 bokade vuxenvisningar hållits plus ett antal öppna visningar i *Jag tror jag vet*. Dessutom har 7 stycken Konst och historia visningar genomförts på lunchen under våren. Vi har varit representerade vid utbudsdagar och i utbudskatalogen.

2017 genomfördes inga gymnasievisningar i *Vi blir Örebro*. Två program har utarbetat till utställningen: ett introprogram för nyanlända/SFI. På grund av tekniska problem i utställningen genomfördes enbart fyra visningar 2017 samt ett pedagogiskt program för mellanstadiet.

Den inlånade *Koll på kläder* var uppskattad av skolan och besöktes av 432 elever från åk 6 till gymnasium.

Under året har fyra nya pedagogiska program utarbetats (nya KAP, Vi blir Örebro och Agnes Thor) och ett påbörjats inför utställningen *Fyndet* 2018

Vi har varit representerade i den regionala arbetsgruppen för Kulturgaranti, i arbetsgruppen för Open Art Kids 2017 samt i ett nätverk för historielärare/historieläraryrket på Örebro universitet.

I anslutning till RÖL:s planer på att införa en Kulturgaranti i länet har diskussionerna vid ÖLM lett fram till att museet 2017 inlett en satsning på att utveckla och utöka den pedagogiska verksamheten genom att ta fram nya utställningar (fortid och konst) och pedagogiska koncept samt börja ta betalt för verksamheten av skolorna. Även inom ramen för hemslöjds-konsulentverksamheten har påbörjats samordnat med detta en pedagogisk satsning (se vidare nedan).

Utveckling och långtidsplanering av publik verksamhet

Slottsutställning – ett avtal har tecknats med Statens fastighetsverk om att hyra Vasasalen i två år från 1 juli 2017 i avvaktan på beslut om finansiering. En muntlig överenskommelse om att hyra även SÖ-tornet har ingåtts. Planeringen av utställningar om vad är ett slott och om historiska personer kopplade till slottet, allt på temat hur gemenskaper skapas, har pågått. Flera konstnärer har tagit fram intressanta koncept. När finansiering inte kunnat erhållas har vi valt att dra ned på ambitionerna, men ändå fortsätta arbetet i lägre takt och omfattning. Den förhyrda lokalen på slottet – Vasasalen – kommer att användas för andra utställningar under renoveringen av läns museet.

Vårt koncept med att överskrida gränsen mellan konst och kulturhistoria, att arbeta tematiskt utan hänsyn till kronologi men med information om föremålens kontext och ålder, att arbeta associativt med utgångspunkt i dagens aktuella samhällsfrågor i staden och länet har pågått. Förberedelser för utställningarna *Rött* och *Ingen äger tiden* som ska visas våren 2018 har pågått. Den senare är i samarbete med konststuderande vid Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. Studenterna har vid flera tillfällen besökt våra samlingar och arkiv som är utgångspunkten för de verk som de ska skapa. Planering och andra förberedelser för utställningen *Älgens folk* har genomförts, men fått senareläggas p.g.a. renoveringen. En av de salar som skulle använts var Tesch. I den har fastighetsägaren har trots stora ansträngningar inte kunnat få taket tätt. Det regnade in i augusti under OpenArt och så sent som i januari 2018 kom det in stora mängder vatten i salen som fick stängas (tillfälligt). Några konstverk (grafik och foton?) i utställningen *Innanför och utanför* skadades av den höga fuktigheten och måste konserveras.

Vi har påbörjat arbetet med en *fortidsutställning* som i en del ska rikta sig till allmänheten men i övrigt rikta sig mot skolan. Vi har samverkat med länsstyrelsen och engagerat forskare. Även den har fått skjutas på framtiden.

Vidare har på temat hållbarhet/konsumtion pågått förberedelser för utställningen *Fyndet* som ska visas 2018 har pågått. I samarbete med Svensk form har planeringen av en utställning under 2018, *Hylla vardagen*, pågått. Även den utgår från våra samlingar.

På temat stad-land har förberedelser i form av fältarbete med intervjuer runt om i länet för en utställning *Anslagstavlor – i Örebro län* pågått. Utställningen finansieras delvis med bidrag från

Örebro kommun, Länsstyrelsen Örebro och ABF. Vi sökte även medel från LEADER Mellansjölandet och kom långt men avstod i slutänden av administrativa skäl från att gå vidare.

Länshemslöjdkonsulentverksamhet

Under året har arbetet med att utveckla den ömsesidiga nyttan av att knyta denna verksamhet och museets andra verksamheter tätare samman fortsatt. Kultursommarjobben genomfördes och resulterade i leksaker att använda på Siggebohyttan. Utställningar och program har genomförts under året resp. planerats för kommande år.

Filmen "Medeltida tråklyvning – ett försök att återskapa hantverkskunskap" finns på Youtube och Digitalt museum. Filmen har visats 32600 gånger.

En ny ordinarie slöjdkonsulent på det textila området har rekryterats under 2017.

Myndigheten för kulturanalys genomförde en undersökande uppföljning av effekterna för kulturkonsulentverksamheten efter kultursamverkansmodellens införande. En djupintervju genomfördes med slöjdkonsulenterna av myndighetens utredare.

Kultursommarjobb (en del av Region Örebro läns feriepraktik). Årets tema var spel och leksaker för utomhusbruk men inspiration från kulturarvet. Tio ungdomar anställdes och en handledare knöts till projektet.

Immateriellt kulturarv. Planering och genomförande av ett seminarium för tredjeårseleverna vid Sätergläntan, institutet för slöjd och hantverk-

Koll på kläder. Genomförande av programverksamhet och pedagogik i anslutning till den från Sörmlands läns museum inlånade utställningen.

Omslöjd. Ett samarbete med Örebro läns slöjdförening som lyfter fram föremål ur museets samlingar och inspirerar till ny slöjd. En utställning med de valda föremålen ur samlingarna samt de nygjorda föremålen som inspirerats av museiföremålen har genomförts.

Utbudsdag och utbudskatalog. Samordning av utbud inom slöjd och kulturarv.

Kulturkonsulentnätverket. Arbetet med nätverkets egna utvecklingsmål i kulturplanen har fortsatt. En studieresa till Region Halland har genomförts. I övrigt sker planering av nätverkets gemensamma aktiviteter.

Ett program för pedagogiska insatser på slöjdområdet. Har påbörjats under året och fortsätter under 2018.

Hembygdskonsulentverksamhet

Frågan om det regionala hembygdsförbundets behov av administrativt stöd (inkl. ekonomi) och hembygdskonsulentstöd har fått en lösning som fungerar väl.

Samverkan mellan hembygdsförbundet och läns museet har varit fokuserad på rivningen av dammar. En gemensam debattartikel och två gemensamma seminarier har gett stor publicitet och mottagits mycket väl ute i bygderna.

Kulturmiljöarbete

I syfte att utveckla kulturmiljöarbetet vid museet har vi samverkat med länsstyrelsen och Allan Wetterholms stiftelse (museichefen är ordförande i denna stiftelse) samt knutit kontakter med Stockholms och Göteborgs universitet.

Byggnadsvård har till och till största delen bedrivits på uppdragsbasis. Länsstyrelsen och Svenska kyrkan är fortsatt de stora uppdragsgivarna, de senare rörande inventeringar av kyrkogårdar. Vad gäller kyrkogårdarna ser vi dock en avmattning. Museet har under året fortsatt arbetet med dimensionering och inriktningen av uppdragsverksamheten. Vi har fört diskussioner om breddning av vår uppdragsverksamhet, vi har påbörjat arbetet med en kulturmiljöstrategi i samverkan med institutionen för Kulturvård, Göteborgs Universitet, vi utformade ett säljerbjudande av våra antikvariska tjänster att skickas till länets kommuner, vi påbörjade arbetet med att förnya och förtydliga hur vi presenterar våra tjänster på hemsidan. Vi har också prövat hur vi kan arbeta pedagogiskt även i uppdragsverksamheten och har testkört några kyrkogårdsvandringar i samarbete med uppdragsgivaren och lokalsamhället, vilket har varit lyckat.

Under hösten utarbetades fem egna projektidéer som skickades in till Länsstyrelsen. Detta är en del i arbetet med att bredda inkomstbasen för uppdragsverksamheten och att leda verksamheten åt det håll vi själva vill.

I enlighet med ett av museets mål påbörjades diskussionerna och planerandet av en nationell konferens om hållbarhet inom stadsutveckling och i februari 2018 hålls *konferensen Den Hållbara staden* i museets hörsal.

Exempel på remisser och yttranden som museet svarat på:

Remiss på Översiktsplan, Örebro kommun

Yttrande över Folkets Hus, Askersund

Yttrande över rivningslov Svartå masugns pipa

Yttrande över fastigheten Örnen 10, Nora kommun

Yttrande Detaljplan Kopparvången 2 (Garhytteskolan) i Kopparberg, Ljusnarsbergs kommun

Utlåtande angående tillbyggnad fastighet Skrikarhyttan 9:1, Vikers kyrkogård, Nora kommun

Flertalet yttranden över Hinseberg

På anslag har bedrivits löpande rådgivning till allmänheten bl.a. i samband med mögelsaneringen på Siggebohyttan, avgetts remissvar och yttranden, granskning av översiktsplaner och nybyggnationer. Byggnadsantikvarierna deltog i årets Byggnadsvårdskonvent som föreläsare och med utställningen om gjutjärn.

Arkeologisk verksamhet (på anslag enbart) har inriktats främst mot rådgivning samt ärendehantering, hantering av arkeologiska samlingar, forskarservice samt medverkan i forntidsutställningen.

Fem av de sju arkeologiska rapporterna över undersökningar gjorda av museet från 1990-talet och framåt har avslutats.

En workshop om Krämarstaden har hållits i samverkan med Finnerödja hembygdsförening och resandegruppen under hösten 2017 som ett avslut på det gemensamma projektet. En plan för utveckling av den arkeologiska kunskapsförmedlingen och pedagogiken inkl. extern finansiering har

tagits fram. Ett öppet stenålderseminarium med stiftelsen Societas Archaeologica Upsaliensis (SAU) och Jönköpings länsmuseum har hållits under hösten på museet.

Under sommaren har ett samarbetsprojekt med länsstyrelsen och den ideella föreningen Sveriges Metallsökarförening genomförts. Tre platser har undersökts med hjälp av metallsökaranvändare. Projektet har förutom att ge ny arkeologisk kunskap och föremål att ställa ut i en kommande forntidsutställning mött ett stort intresse från publik och media. Många kom för att titta och pröva på och tidningar, radio och TV har gjort långa inslag. Projektet har också följts med intresse från de andra länsstyrelserna i Sverige.

Museets arkeolog har deltagit i barnlördagar med workshops och i Bergslagens familjeveckor. Detta har varit uppskattade aktiviteter.

Vi har också medverkat till att en kurs i arkeologi genomförts vid Örebro universitet. Vi har deltagit i planeringen av kursen och rekrytering av ansvarig och föreläsare samt själv deltagit i planering och genomförande av exkursion och visning av våra arkeologiska samlingar.

Vi har etablerat kontakt med forskare.

Våra anläggningar i länet

Gråbo – i samarbete med Karlskoga hembygdsföreningen har utställningarna hållits öppna under sommaren. Huset har också varit öppet i samband med kommunens stora konstarrangemang, Kulturkalaset och Konst runt Möckeln.

Siggebohyttan – har varit öppet under sommaren. Visningar dagligen på svenska och engelska. Entré 40 kr. De årliga arrangemangen Spelmansstämma och Midsommarfirande har genomförts samt övriga arrangemang som musikafton, berättarkvällar och föredrag. Verksamheten har drivits med samma ekonomiska resurser som år 2015. Sammanlagt har 3xxxx personer besökt gården, vilket är en minskning från 2016.

Kaféet har varit utarrenderat och öppet samma tider som bergsmansgården. Lindesbergs kommun har placerat feriearbetande ungdomar vid Siggebohyttan.

Samverkan har skett med Bergslagens familjeveckor.

En renovering av mögelskadade innertak på bergsmansgården genomfördes sommaren 2017 med KMV-bidrag från länsstyrelsen. Entreprenör upphandlades.

Kullängsstugan och Greksåsars hyttbleck. Ingen särskild programläggning har förekommit. Rökning av växtlighet och vård av anläggningar har gjorts för Greksåsar.

Stöd till andra

Göthlinska gården har fått stöd i utformandet av rutiner för hur guider och andra intressenter får nyttja gårdens interiör. Frågor om hanterande av föremål, textilier, larm och övriga inventarier har gått igenom och formulerats till rutiner och checklistor.

Service, lokaler

Den 20 oktober 2017 kom beskedet från fastighetsägaren att länsmuseumbyggnaden, Engelbrektsgränd 3, ska ges en genomgående renovering och upprustning. Det var ett överraskande men också

glädjande och helt nödvändigt besked (det har i januari 2018 åter regnat in). Tidigare under året inleddes i samarbete med fastighetsägaren ett projekt med att utveckla entré och reception men även se över exteriören för att göra oss mer synliga och attraktiva i stadsrummet. Projektet har senare samordnats med renoveringen. Vi har också lyckats ta oss in i kommunens grupp rörande slottsparkens utveckling för att även museets behov ska beaktas och museet bli den tillgång för staden det borde vara.

Ett nytt orienteringssystem i museilokalerna har genomförts under 2017 och plan för information om utställningar och vägvisning har arbetats fram.

Nerikes Brandkår har genomfört på Örebro läns museums uppdrag en brandinspektion på Fastigheten på Engelbrektsgränd 3. I samband med detta har alla utrymningsplaner uppdaterats och nya skyltar satts upp.

Personalen har flyttat samman i en del av länsmuseumbyggnaden för att frigöra ateljén för mötes- och projektverksamhet. Inredningen av ateljén för detta ändamål har dock fått skjutas på framtiden p.g.a. renoveringen.

Innertaken på bergsmansgården, Siggebohyttan har rengjorts från mögel.

Vi har däremot inte mäktat med att också ge oss i kast med renoveringsbehoven som finns vid vår egen fastighet Kaserngården 6.

Butikens sortiment har anpassats till pågående utställningar.

Vi har infört det digitala verktyget Touch and Tell för att systematiskt kunna fånga och följa museibesökarnas reaktioner och behov.

Arbetet med att införskaffa ett nytt diariesystem har pågått 2017 – ett system har valts ut men vi avvaktar att senaste versionen lanseras.

Kommunikation och besökare

Vi har haft många fler besökare till våra anläggningar: totalt 97 631, varav 44174 på Engelbrektsgränd 3, 472 personer på Kaserngården 6 och 944 personer på Gråbo. Den slottshistoriska utställningen har setts av minst 45 000 personer. Av dessa är 8178 personer som deltagit i guidningar av slottet (med start i utställningen) och av dessa var 1866 barn. Alla besök av barn och unga totalt på alla våra besöksmål har varit 14914, vilket innebär en ökning med 98 procent. Genom OpenArt Kids har vi haft 3361 besök av barn och familjer med barn. Enbart besöken på våra ursprungliga besöksmål med hela 34 procent.

Vi tolkar dessa öknings som att vi både haft en intressant verksamhet och lyckats med vår kommunikation. All kommunikation har förvisso inte gjorts av oss, men genom strategiska val att haka på andra verksamheter har vi lyckats nå fler besökare.

En ny hemsida olm.se lanserades i december 2016. Den har inneburit ett lyft för museet för museet som varumärke och vi har fått många positiva kommentarer.

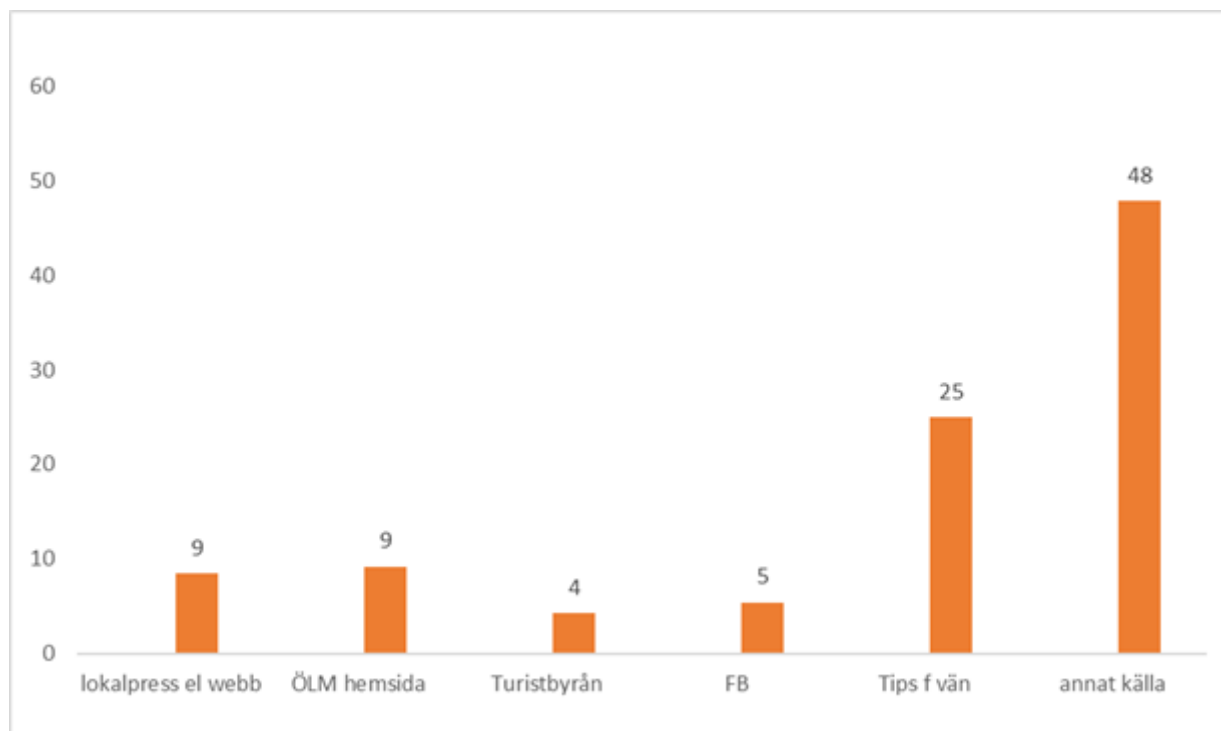
Arbetet med en kommunikationsstrategi och -planering för museet som helhet inleddes hösten 2016 genom ny personal och med stöd av extern konsult har genomförts 2017. Vi har nu en fungerande

kommunikationsverksamhet. Vi har inlett en utbildning av ett 10-tal medarbetare i sociala medier med stöd av en konsult.

Vi har annonserat i lokalmedia, och har övergått till i huvudsak digital annonsering, men har fortfarande den del printannonser. Vi har annonserat i tidskrifter och kataloger som vänder sig till bussresenärer och turister, liksom ett par specialtidskrifter. Vi finns med på ett antal stortavlor vid rastplatser och liknande runt länet och också gjort tre kampanjer på stadsbussar vid två större utställningar. Nytt för i år är annonser på digitala skärmar på offentliga platser där vi gjort två kampanjer på Krämaren och på Örebro universitet. Vi har skickat ca 32 pressmeddelanden om utställningar, projekt och andra nyheter. Vi har postat ca 275 gånger på Facebook (ÖLM och Vi blir Örebro) där vi också har marknadsfört inlägg, och även fått igång användandet av Instagram där vi under året postat 167 bilder och filmer.

Vi har fått ett 60-tal inslag och artiklar i lokalmedia under året. Artiklarna om vår verksamhet och våra enskilda aktiviteter har varit positiv och informativ - invigning av utställningar, stort genomslag för Metallsökarprojektet och museets renovering och lokaler. Tonen i rapporteringen om uppsägningen av restaurangen har varit mer konfliktinriktad och kritisk mot museet. Vi har fått en mycket positiv recension av fem av museets utställningar hösten 2017 av NA:s konstkritiker.

Vi har även marknadsfört oss genom att knyta an till andra evenemang i Örebro och länet som OpenArt, Spökstaden Örebro, Stadra teater, Bergslagens familjeveckor (Siggebohyttan), Kulturkalaset och Konst runt Möckeln (Gråbo).

Touch and tell. Procentuell fördelning över var museets besökare fått information om museet.

Övrigt

Processen - Kompetensutveckling, individ och verksamhet – med stöd av Trygghetsrådet/TRS, har pågått enligt den gemensamt framtagna kompetensplan som ska genomföras fram till hösten 2018 med början januari 2017 och med delfinansiering från TRS.

Ett stort antal insatser har genomförts 2017. Nystart med utbildningar för alla i systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) samt särskilda utbildningar för en enhetschef och skyddsombud, ny arbetsmiljöbok, återkommande skyddsronder samt arbetsmiljökommitté, riskbedömningar genomförda av alla verksamheter, fungerande tillbudsrapportering, utbildningar i brand, hjärt/lung, hot/våld och kemikalier i samlingarna. Vi har också en ny styrmodell för ekonomi och verksamhet (VP, uppföljning och ÅR) samt nio interna verksamhetsmål. Förberedelser för att ingå samverkansavtal 2018 har gjorts. Ganttplanering – har börjat användas för detaljplanering av utställningsverksamheten inkl. samverkan mellan personal från de båda enheterna. Vidare har vi med konsultstöd arbetat med utveckling av samarbetsklimat vid och värdegrund för ÖLM. Slutligen har ett intranät tagits fram hösten 2017.

Vi har även fortbildat oss löpande inom digitaliseringens områden, liksom inom upphovsrättsliga frågor. Vi har under året uppdaterat vårt BUS-avtal (Bild- och upphovsrätt Sverige).

Under året har riktlinjer, manualer och planer tagits fram. Beslutats har En icke-kommersiell arena, Insamlingsverksamhet av konst resp. kulturhistoria samt en placeringspolicy för Greta Hamilton-fonden. Underlag till en plan mot kränkande behandling har tagits fram (beslutad januari 2018).

Vi har lämnat remissvar på Örebro kommuns nya kulturprogram, Rus:en, Kulturgarantin, Landsbygdskommittén och PM om vattenmiljö och vattenkraft.

Vi har deltagit i Läns museernas samarbetsråd och landsantikvarieföreningens möte. Vi har deltagit i de möten Riksantikvarieämbetet ordnat rörande sin nya roll från sommaren 2017 gentemot museerna. Vi har varit på museernas Vårmöte. Vi har deltagit i ett kulturpolitiskt samtal med politiker och kulturinstitutioner i länet. Vi har deltagit i Byggnadsvårdens konvent som föredragshållare och med utställning.

Museichefen har lett ett panelsamtal på Värmlands museums kulturarvsdag, hållit tio föredrag i länet, talat vid två invigningar ute i länet, blivit intervjuad i Axess och skrivit två debattartiklar (i NA och SvD).

Vi har inlett kontakter med universiteten i Stockholm (arkeologi) och Göteborg (Kulturvård) som fortsätter 2018.

Vi har varit representerade vid Regionalt utvecklingsforum. Vi har presenterat museets verksamhet för kulturpolitikerna i Askersunds kommun, Region Örebro läns fokusnämnd för kultur, bildning och ideella sektorn och länets riksdagspolitiker som ett led i läns museernas projekt Sveriges största museum.

Flera medarbetare finns representerade i föreningsstyrelser: Lokalhistoriska sällskapet i Örebro län, Riseberga Rediviva m.fl. Vi är anslutna till flertalet branschföreningar – Sveriges museer, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation (NAMSA), Landsantikvarieföreningen, FRI-museerna, ArbetSam, B.A.R.K. m.fl.

Uppräkning av Örebro läns museums samtals- och samverkanspartners år 2017

Aalto Universitet, ABF Örebro län, Arkeologgruppen AB, Arkeologi och historia i Örebro län, ArkivCentrum, Bernadottesällskapet, Bio Roxy, City Örebro, Folkhögskolorna i Kristinehamn, Karlskoga och Kävesta, Kungliga konsthögskolan, Forum för levande historia, Galleri Örsta, Galleri Odensbacken, Göthlinska gården, Jönköpings läns museum, Karlskoga bergslags hembygdsförening, Konstfrämjandet Bergslagen, Lokalhistoriska sällskapet, Länsmusiken, Länsstyrelsen, Länsteatern, Möckelföreningarna, Naturhistoriska riksmuseet, Nora kommun, Nora järnvägsmuseum och veteranjärnväg, Närkes träsvarvare, Nätverket Örebro Kurirens fotografer, Pressfotografernas Klubb, Riksantikvarieämbetet, Region Örebro län, Rädda barnen, Röda korset, Stockholms universitet, Societas Archaeologica Upsaliensis (SAU), Svenska jägareförbundet, Svensk Form Örebro, Svenska kyrkan, Sveriges lantbruksuniversitet, Sveriges metallsökarförening, Studieförbundet, Vänermuseet, Örebro Hembygdsförbund och många hembygdsföreningar, Örebro Rättighetscenter, Örebro läns slöjdförening, Örebrokompaniet, Örebro konstskola, Örebro konsthall, Örebro universitet, Öskeviks byförening, Örebrovävarna samt privata fastighetsägare, hantverkare, många av länets kommuner, samt vävstugor och vävföreningar.